

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 214 | Tarih 22-28 Temmuz

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 109 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

23 Temmuz: İçişleri Bakanlığı, 19-22 Temmuz tarihleri arasında 16 ilde 'ByLock' kullandıkları gibi gerekçelerle Gülen hareketi üyesi oldukları iddiasıyla toplam 73 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

25 Temmuz: 32 yaşındaki çoban Bedrettin Düzen'in Hakkari'nin Yüksekova ilçesindeki Doskî Vadisi bölgesinde mayın patlaması sonucu hayatını kaybetmesi, bölgede çobanlar tarafından sıkça kullanılan alanlardaki mayın tehlikesinin devam ettiğini bir kez daha gösterdi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve

Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

27 Temmuz: Türk polisi, Ankara'da sokak köpeklerini hedef alan tartışmalı bir yasa tasarısını protesto eden 4 aktivisti gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

23 Temmuz: Nisan ve Haziran 2024 tarihleri arasında Türkiye'de 200'e yakın gazeteci "terör örgütüne yardım" ve "cumhurbaşkanına hakaret" gibi suçlamalarla mahkemeye çıkarıldı.

23 Temmuz: Mardin'in Artuklu ilçesindeki Anadolu Gençlik Derneği'ne (AGD) farklı zamanlarda giden yaşları 7 ile 14 arasında değişen çok sayıda çocuğun dernek temsilcisi tarafından cinsel tacize uğradığı iddiasına ilişkin haberlere Mardin 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişim engeli getirildi.

25 Temmuz: Yönetmen Ömer Leventoğlu ve kameraman Hüseyin Altürk, tutuklu Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş'ın resminin bulunduğu tişörtleri bulundukları gerekçesiyle Sakarya-Kocaeli karayolunda polis tarafından kısa süreliğine gözaltına alındılar; birkaç saat sonra serbest bırakıldılar ve tişörtlere el konuldu.

25 Temmuz: Mezopotamya Ajansı'nın mezopotamyaajansi.net, mezopotamyaajansi37.com, mobilma.com ve mezopotamyaapanel.com alan adlarına Gümüşhane Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

25 Temmuz: Türkiye Anayasa Mahkemesi tarafından geçtiğimiz günlerde verilen bir karar, en üst mahkemenin, Gülen hareketiyle bağlantılı olmakla suçlanan kişilerin sistematik olarak mahkum edilmesi nedeniyle Türkiye'yi suçlayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) dönüm noktası niteliğindeki kararını görmezden geldiğini gösterdi.

KÜRT AZINLIK

24 Temmuz: Mersin'de sahilde halay çekerken çektikleri videoyu sosyal medya hesaplarından paylaştıkları için 'örgüt propagandası' yaptıkları iddiasıyla gözaltına alınan 9 kişiye Mersin Emniyet Müdürlüğü'nde görevli polisler tarafından ters kelepçe takılarak 'Ölürüm Türkiyem' şarkısı zorla dinletildi.

25 Temmuz: Ankara'da bir mahkeme, Temmuz ayı başında terör suçlamasıyla mahkum edilen Kürt gazetecilerin yargılandığı davada gerekçeli kararını açıkladı ve sanıkları yayınları aracılığıyla "kamuoyunu manipüle etmekle" suçladı.

26 Temmuz: Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde bir Kürt düğününe baskın düzenleyen polis, aralarında düğün salonu sahibi, bir müzisyen ve bir kameramanın da bulunduğu çok sayıda kişiyi, geleneksel Kürt kıyafetlerinin ve şarkılarının sergilenmesiyle bağlantılı olarak "terör örgütü propagandası yapmak" suçlamasıyla gözaltına aldı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

24 Temmuz: Balıkesir Bandırma T Tipi Cezaevi'ndeki mahpuslara idare tarafından vantilatör verilmediği, yüksek sıcaklık ve aşırı kalabalık nedeniyle bazı mahpusların sağlık sorunları nedeniyle acil hastanelere sevk edildiği bildirildi.

24 Temmuz: Denizli D Tipi Cezaevi'nde 64 mahkûmun 23 Temmuz 2024 tarihinde yedikleri öğle yemeğinden zehirlendikleri ve ailelerine haber verilmeden cezaevi revirinde ve daha sonra hastanelerde tedavi edildikleri bildirildi; Denizli Cumhuriyet Başsavcılığı olayla ilgili adli ve idari soruşturma başlattı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

25 Temmuz: Kırklareli Pehlivan köyü Geri Gönderme Merkezi'nde sınır dışı edilmek üzere tutulan Suriyeli sığınmacı İbrahim İzziddin'in kötü muamele nedeniyle öldüğü iddia edildi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

23 Temmuz: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla tutuklu bulunan 55 yaşındaki işadamı Adil Somalı, idari eylemsizlik nedeniyle şartlı tahliyesinin 15 gün gecikmesinin ardından Türkiye'deki bir cezaevinde kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti.

23 Temmuz: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla Türkiye'de tutuklu bulunan 73 yaşındaki işadamı Fahrettin İşgüder, hafta sonu Türkiye'deki bir cezaevinde aşırı sıcak ve aşırı kalabalık nedeniyle fenalaşarak hastaneye kaldırılmasının ardından hayatını kaybetti.

23 Temmuz: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla görevden alınan ve hüküm giyen 40 yaşındaki eski öğretmen Hatice Kahraman, temyiz başvurusunun sonucunu beklerken geçirdiği beyin kanaması sonucu hayatını kaybetti.

25 Temmuz: BM İşkenceye Karşı Komite, son oturumunda incelediği bazı ülkelerle ilgili bulgularını yayınlamaya, Türkiye'de kolluk kuvvetleri tarafından dayak ve cinsel saldırı da dahil olmak üzere işkence ve kötü muamelenin devam ettiği iddialarından endişe duyduğunu ifade etti.

25 Temmuz: Özge Özbek, birden fazla beyin tümörü ve beyin kanaması nedeniyle kötüleşen sağlığına rağmen, Adli Tıp Kurumu'nun tartışmalı kararı uyarınca Türkiye'de cezaevinde tutulmaya devam ediyor.